

УДК 373.61:374.321 (44)

Є. К. КУРКЧІ (аспірант)
Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ПРАКТИКА У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УНІВЕРСИТЕТАХ НІМЕЧЧИНИ

У статті розглянуто практику у системі підготовки магістрів освітнього менеджменту в університетах Німеччини, яка допомагає майбутньому працівникові професійно орієнтуватися в його майбутній діяльності. З'ясовано її особливості згідно з концепцією програми підготовки, визначено зміст та умови організації практики, згідно з якими студенти мають можливість ознайомитися з новими ідеями, шляхами і методами, інноваційними підходами, освітніми процесами і освітнім маркетингом, і застосувати, поряд з наявним власним досвідом, отримані знання у своїй професійній діяльності. Розкрито цілі практики, показані вимоги щодо складання звіту практики, визначена оцінка практики.

Ключові слова: *магістри освітнього менеджменту, університети Німеччини, практика магістрів освітнього менеджменту, зміст та умови організації, цілі та вимоги практики, підсумкова оцінка практики.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Як відомо, підготовка магістрів з управління навчальними закладами, будучи підпорядкованою загальним вимогам до професійної підготовки майбутніх фахівців, має за мету формування вмінь і навичок на основі раніше вивченого теоретичного матеріалу. Проходження практики студентами є невід'ємною частиною загальної програми фахової підготовки в університетах.

Традиційно практика проводиться для студентів на підприємствах, в організаціях та установах, в яких вони можуть працювати після закінчення вищого навчального закладу. На цій практиці відпрацьовуються практичні вміння і навички щодо майбутньої професії.

Що стосується підготовки студентів до управління навчальними закладами, то в українській традиції прийнято проходження такої практики у дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних установах освіти, системі післядипломної освіти та в університетах, академіях, інститутах, коледжах і технікумах. Утім, як й інша складова професійної підготовки майбутнього фахівця, практика потребує свого вдосконалення. Це пов'язано з постійним оновленням нормативно-правової бази функціонування закладів освіти, пошуком ефективних засобів управління ними.

Іншими словами, прагнення вітчизняної системи освіти до вдосконалення професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів є природним і має враховувати позитивний досвід зарубіжжя. Такий досвід у практичній підготовці майбутніх менеджерів освіти накопичений університетами Німеччини, які на ринку відповідних освітніх послуг працюють чимало років.

Аналіз останніх досліджень. Питання підготовки магістрів освітнього менеджменту активно досліджується низкою українських учених. В. Алфімов, В. Берека, Т. Сорочан, Є. Хриков та інші справедливо підкреслюють, що практика студентів у закладах освіти має сформувати у них уміння планувати роботу установи, здійснювати контроль за навчально-виховним процесом, регулювати відносини у колективі між педагогами, мотивувати їх до творчої діяльності тощо. При цьому наголошується, що практика майбутніх менеджерів освіти має бути організована таким чином, коли студент активно формує вміння реалізовувати як функції керівника, так і методи управління навчальним закладом.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Залишається недослідженою практика у системі підготовки майбутніх менеджерів освіти в університетах Німеччини, що дало б змогу вдосконалити вітчизняну систему підготовки керівників навчальних закладів.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз досвіду університетів Німеччини щодо організації практики майбутніх менеджерів освіти як складової загальної професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу.

Практика – це складова частина, як для професійної підготовки взагалі, так і до педагогічної професії зокрема. Вона допомагає майбутньому працівникові професійно орієнтуватися в його

майбутньої діяльності, не маючи попереднього професійного досвіду роботи. Для роботодавців велике значення відіграє наявність певних практичних навичок майбутніх працівників, які накопичуються завдяки проходженню виробничої практики під час навчання в університеті.

Постійною складовою навчання майбутніх управлінців в галузі освіти в педагогічному інституті Людвігсбург виступає професійна практика. Студенти навчальної програми «Освітній менеджмент» вже мають закінчену вищу освіту та багаторічний професійний досвід, таким чином, вони можуть вносити знання і навички з іншої «системи» і дізнаватися про слабкі місця та оптимальні можливості в організації установи практики.

Розглядаючи концепцію та зміст навчальної програми «Освітній менеджмент», можемо зазначити, що він суттєво обумовлений принципом «навчання у відмінності», що передбачає (поєднує) залучення студентів з трьох професійних сфер – школа, виробнича освіта, освіта дорослих. Цей принцип проявляється також і у практиці. Щонайменш чотиритижнева практика повинна закінчуватися не у власній, а в одній з інших сфер діяльності під час канікул після другого семестру, від 2 до 4 тижнів.

Таким чином, наприклад, студенти зі шкільної сфери проходять практику на комерційному підприємстві або в установі освіти дорослих, студенти зі сфери економіки йдуть на практику в школу або в установі освіти дорослих. Більше того, є можливість проходження практики закордоном.

Метою цієї системної трансформації виступає ознайомлення з іншою сферою діяльності, яка допомагає подивитися на свій досвід роботи з іншого боку, і застосування отриманих знань у своєму професійному полі разом із наявним первинним досвідом.

Базою практики, як свідчить аналіз, може бути організація (підприємство, установа, фірма), яка забезпечує можливість ознайомлення з основними напрямками діяльності, надає велике значення знанням з управління персоналом та підвищенню кваліфікації. Під час проходження практики студенти безпосередньо беруть участь у поточній виробничій діяльності підприємства, служать позаштатними консультантами, виконують особливі завдання і кваліфіковані проекти, які мають важливе значення для даного закладу.

Необхідною складовою практики є підприємства для проходження практики, які допомагають студентам поглянути на свою нинішню професійну ситуацію та ситуацію досліджень. Місця проходження практики студентам допомагає знайти керівник практики.

Треба підкреслити, що для організацій, на яких відбувається практика, майбутні освітні менеджери – це збагачення для підприємства, а не вигідна робоча сила, яка беззаперечно виконує всі доручення.

Цілі практики підтверджують вище сказане і реалізуються в наступному:

- ознайомитися з іншою системою цінностей;
- розвивати уявлення про можливості та рішення у власній організації;
- перевіряти себе і накопичувати досвід в іншому організаційному контексті;
- отримувати ідеї для інноваційних можливостей утворення власної організації;
- спробувати нові власні способи дії;
- перевіряти чужі процеси і можливості організації роботи на придатність у власній сфері діяльності;
- знайомитися з новими шляхами і методами навчання;
- знайомитися з розвитком освітніх процесів і освітнім маркетингом в іншій організації.

Після закінчення практики студенти інституту Людвігсбург складають звіт, який має певні вимоги, а саме:

- формулювання мети практики й очікувань;
- співставлення цілей, дослідів і навчальних успіхів;
- пропонування шляхів залучення отриманого досвіду до роботи власної організації.

Успішно закінчена практика оцінюється 8 кредитними пунктами.

Висновки. Таким чином, ми можемо зробити наступні висновки про те, що практика становить важливий елемент загальної концепції навчальної програми «Освітній менеджмент», яка істотно обумовлена принципом «навчання у відмінності», має чіткі цільові установки, терміни та правила проходження. Студенти беруть активну участь у процесі ознайомлення з досвідом роботи інших установ і підприємств, у поточній виробничій діяльності підприємства, виконують особливі завдання та кваліфіковані проекти, які мають важливе значення для даного закладу. Це допомагає подивитися на свій досвід роботи з іншого боку, ознайомитися з новими ідеями, шляхами і методами, інноваційними підходами, освітніми процесами і освітнім маркетингом і застосувати, разом із наявним власним досвідом, отримані знання у своїй професійній діяльності. Підбиття підсумків

практики представлено у звіті, який показує мету, досягнення поставлених цілей і запозичення позитивного досвіду для власної організації. Оцінюється практика 8 кредитними пунктами.

Список використаної літератури

1. Adam B. Der clevere Praktikumsführer. Recherche, Bewerbung, Organisation. / Adam B. – Frankfurt/Wien : 2003
2. Briedis K. Generation Praktikum – Mythos oder Massenphänomen? Projektbericht des Hochschul-Informationen-System. / K. Briedis., K.-H. Minks. – Hannover : HIS, 2007.
3. Eiker A. Jobguide – Praktikum. / Eiker A. – Düsseldorf, 2007.
4. Hoidn S. Evaluation des Masterstudiengangs Bildungsmanagement. Interner Arbeitsbericht, Institut für Bildungsmanagement. / S. Hoidn., U. Müller. – Ludwigsburg, 2008.
5. Krummenauer A. Master-Studiengang Bildungsmanagement. Ergebnisse der Abschlussbefragung Kurs I, unveröffentlichte Fassung der Pädagogischen Hochschule. / A. Krummenauer., U. Müller. – Ludwigsburg, 2005.
6. Praktikumsleitfaden des Masterstudiengangs Bildungsmanagement. Pädagogische Hochschule Ludwigsburg, 2007.
7. Schweizer G. Lernen am Unterschied. Bildungsprozesse gestalten - Innovationen vorantreiben. / C. Schweizer., U. Iberer., H. Keller (Hg.). – Bielefeld, 2007.
8. Tenarth H.-E. Lexikon der Pädagogik. / H.-E. Tenarth., R. Tippelt (Hg.). – Weinheim und Basel, 2007.
9. Will O. Internationale Beziehungen der Führungsakademie Baden-Württemberg : Verwaltung im internationalen Wettbewerb. / Will O. – Jahrbuch 2003 der Führungsakademie Baden-Württemberg, 2003.

Стаття надійшла до редакції 01.10.2013

Е. К. Куркчи

Горловский институт иностранных языков

ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»

Практика в системе подготовки магистров образовательного менеджмента в университетах Германии

В статье рассмотрена практика в системе подготовки магистров образовательного менеджмента в университетах Германии, которая помогает будущему работнику профессионально ориентироваться в его будущей деятельности. Выявлены ее особенности в соответствии с концепцией программы подготовки, определены содержание и условия организации практики, в соответствии с которыми студенты имеют возможность ознакомиться с новыми идеями, способами и методами, инновационными подходами, образовательными процессами и образовательным маркетингом, и применить, наряду с имеющимся собственным опытом, полученные знания в своей профессиональной деятельности. Раскрыты цели практики, показаны требования по составлению отчета практики, определена оценка практики.

Ключевые слова: магистры образовательного менеджмента, университеты Германии, практика магистров образовательного менеджмента, содержание и условия организации, цели и требования практики, итоговая оценка практики.

Е. Kurkchi

Horlivka Institute of Foreign Languages of Donbas State Pedagogical University

Practice in the System of Preparation of Masters of Educational Management at Universities in Germany

Practice in the system of preparation of masters of educational management at universities in Germany which helps a future worker be guided professionally in his/her future activity has been considered in the article. Students of the training program "Educational management" have already had finished higher education and long-term professional experience, thus, they can bring knowledge and skills from another "system" and know about weak places and optimum opportunities in the organization of practice. The principle of "training in difference" assumes (unites) involvement of students from three professional spheres - school, production education, education of adults. This principle is shown in practice. During the vacation after the second semester at least four-week practice should come not in own sphere, but in other fields of activity (from 2 to 4 weeks). Thus, for example, students from school sphere do practical training at a

commercial enterprise or at an adult education institution, students from the sphere of economy go on practice to school or to adult education institutions.

The base of practice can be an organization (enterprise, establishment, firm) which provides access to the main activities, attaches great value to the knowledge of human resource management and professional development. During practice students directly participate in the current production activity of the enterprise, serve as non-staff consultants, carry out singular problems and qualified projects which are important for this establishment.

The practice purposes, thanks to which students get acquainted with another system of values, save up experience in another organizational context, get acquainted with new ways and training methods, get acquainted with development of educational processes and educational marketing in other organizations, have been disclosed.

Key words: masters of educational management, universities of Germany, practice of masters of educational management, contents and conditions of organization, practice purpose and requirements, total assessment of practice.

УДК 371.113

Л. А. МАРТИНЕЦЬ (канд. пед. наук, доц.)
Донецький національний університет

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «САМОАТЕСТАЦІЯ КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ»

У статті розглядається актуальність проблеми атестації керівників загальноосвітніх навчальних закладів. Розкрито зміст таких понять, як «атестація», «самоатестація», «загальноосвітній навчальний заклад», «самоатестація керівника загальноосвітнього навчального закладу».

Зроблено висновок, що метою й змістом самоатестації та атестації керівника визначається рівень та якість його управлінської діяльності. Сучасна ситуація потребує визначення нормативних показників і критеріїв оцінки діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу.

Ключові слова: атестація, самоатестація, керівник, загальноосвітній навчальний заклад.

Постановка проблеми у загальному виді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Різнобічну оцінку діяльності керівника має з'ясувати атестаційна експертиза, результатами якої є атестація педагогічних працівників усіх рівнів. Сьогодні актуальним постає питання атестації керівників закладів освіти. Під час атестації враховується рівень творчого, неформального ставлення до справи, вимогливість у роботі з підлеглими за виконавчу дисципліну кожного члена колективу тощо. Вивчення теоретичних і практичних основ проблеми атестації керівника потребує спочатку розгляд сутності поняття «самоатестація керівника»

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор. У психолого-педагогічній, науково-методичній літературі розглядаються питання атестації, критерії оцінки діяльності керівника навчального закладу, аналізуються різні підходи до цього питання. Таким проблемам присвячено роботи В. Зверевої, Н. Немової, А. Петренко. Питання атестації загальноосвітніх навчальних закладів, розробка моделі атестації, програма її проведення досліджуються Г. Єльніковою.

У роботах В. Бондаря, Л. Даниленко, Г. Дмитренка, Г. Єльнікової, В. Кременя, В. Маслова, В. Пікельної окреслено системну сутність управлінської діяльності керівника закладу освіти, розкрито її критеріальну основу.

Формулювання цілей статті. Мета статті – визначити зміст поняття «самоатестація керівника загальноосвітнього навчального закладу».

Виклад основного матеріалу. Перш ніж розглянути зміст поняття «самоатестація керівника загальноосвітнього навчального закладу», визначимося зі змістом таких дефініцій, як «атестація», «самоатестація», «загальноосвітній навчальний заклад».

Необхідність обґрунтування та розкриття суті атестації диктується складністю самого феномена. Атестація відома з другої половини 30-х років ХХ століття як соціально-педагогічне